

«بسمه تعالی»

جای مهر

اداره آموزش و پرورش منطقه ۴ تهران

وزارت آموزش و پرورش

دبیرستان نمونه دولتی ابوعلی سینا متوسطه دوم امتحانات: پایانی دوم

تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۳/۱

رشته: ریاضی

پایه: دهم

امتحان: فیزیک

نام و نام خانوادگی:

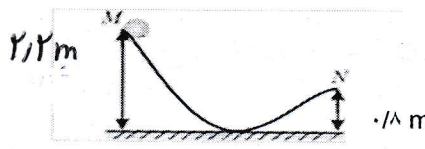
کلاس:

شماره صندلی:

مدت زمان: ۱۱۰ دقیقه

تعداد صفحات: ۴

نام دبیر: آقای مرتضی پور

ردیف	فرزندان خوبم با یاد خدا و ذکر صلوات بر پیامبر مهربانی‌ها و خاندان مطهرش به سوالات زیر با دقت پاسخ دهید.	بارم
۱	درستی یا نادرستی هریک از عبارتهای زیر را تعیین کنید و در محل مشخص شده بنویسید. (الف) سال نوری از یکاهای فرعی اندازه گیری کمیت زمان است. (.....) (ب) افزایش دما باعث افزایش کشش سطحی در مایعات می شود. (.....) (ج) کار نیروی اصطکاک وارد بر جسم به مسیر حرکت آن بستگی ندارد. (.....) (د) قانون اول ترمودینامیک بیانگر اصل پایستگی انرژی است (.....)	۱
۲	جاهای خالی را با عبارت مناسب پر کنید. (الف) تندی جسم A دو برابر جسم B و جرم جسم A نصف جرم جسم B است. انرژی جنبشی جسم A ..... برابر انرژی جنبشی جسم B است. (ب) اگر دمای جسمی 45°C درجه فارنهایت افزایش یابد دمای آن بر حسب درجه سلسیوس ..... افزایش یافته است. (ج) تبادل انرژی بین محیط و دستگاه از طریق ..... و ..... صورت می گیرد.	۱
۳	از داخل پرانتز عبارت مناسب را انتخاب کنید. (الف) فاصله مولکولهای آب از یکدیگر در حدود $4.5 \times 10^{-10} \text{ m}$ و فاصله مولکولهای آهن از یکدیگر در حدود $(1 \times 10^{-10} \text{ m} - 3.5 \times 10^{-10} \text{ m})$ است. (ب) فشار سنج (فشار کل - فشار پیمانه ای) گاز را اندازه می گیرد. (ج) افزایش انرژی درونی هر جسم غالباً به صورت افزایش (گرما - دما) آن جسم ظاهر می شود.	۱
۴	در شکل زیر جسمی به جرم 4 kg از نقطه M بدون سرعت اولیه رها می شود و با سرعت $4 \frac{m}{s}$ به نقطه N می رسد. اندازه کار نیروی اصطکاک را حساب کنید. $W_f = E_N - E_M$ $W_f = (\frac{1}{2} m v_N^2 + m g h_N) - (m g h_M)$ $W_f = 2 \times 16 + 4 \times 10 \times 0.8 - 4 \times 10 \times 2.2 = 32 + 32 - 88$ $W_f = -24 \text{ J}$	۰/۷۵
۵	(الف) دو عامل موثر در افزایش دقت اندازه گیری را بنویسید. هوا ۰/۲۵	۰/۵

۰/۵	ب) یک توپ می تواند بر سطح آب و نفت شناور شود. اندازه نیروی شناوری وارد بر توپ را در دو حالت با ذکر دلیل مقایسه کنید. (حجم و جرم توپ ثابت است و چگالی نفت از چگالی آب کمتر است). اندازه نیروهای شناوری برابر است زیرا بر وزن می باشد
۰/۵	ج) توضیح دهید چگونه کوزه های سفالی آب داخل خود را خنک می کنند. تبخیر سطحی و تبخیر کامل
۰/۵	د) عوامل موثر در تبخیر سطحی را نام ببرید. (۲ مورد) هر مورد ۰/۲۵
۰/۵	ه) دانشمندان برای کار های علمی سه نوع دماسنج را بعنوان دماسنج های معیار پذیرفته اند دو مورد از آنها را نام ببرید. هر مورد ۰/۲۵
۰/۵	و) قانون دوم ترمودینامیک به بیان ماشین گرمایی را بنویسید. توضیح کامل ۰/۵

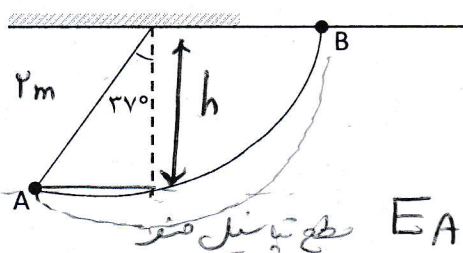
۶	الف) اصل برنولی را تعریف کرده و دو کاربرد از این اصل را بیان کنید. توضیح اصل ۰/۵ - هر کاربرد ۰/۲۵
۰/۲۵	ب) آب با تندی $4 \frac{m}{s}$ در لوله ای با شعاع سطح مقطع 30 cm در حال حرکت است. اگر شعاع سطح مقطع لوله 0.2 cm شود تندی آب از این سطح مقطع را بدست آورید. ($\pi=3$) $A_1 V_1 = A_2 V_2 \Rightarrow \pi \times 30^2 \times 4 = \pi \times (\frac{2}{100})^2 \times V_2$ $V_2 = 900 \times 100 = 9 \times 10^4 \frac{m}{s}$

۷ در یک گاز کامل فرآیندهای هم دما و بی دررو را در حالت تراکم با هم مقایسه کنید و نمودار $P - V$ آنها را در یک دستگاه مختصات رسم کنید. (شرح و شکل)

رسم نمودار درست ۰/۵
توضیح کامل ۰/۵
مقایسه ۰/۲۵

۱/۲۵

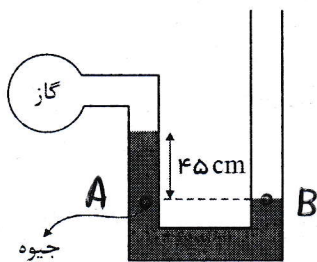
۸ مطابق شکل آونگی به طول ۲ متر از سقف آویزان است آونگ را از نقطه A حداقل با چه تندی به حرکت در آوریم تا به سقف برخورد کند؟ ($\sin 37^\circ = 0/6$ $\cos 37^\circ = 0/8$, $g = 10 \text{ N/Kg}$)

$$\cos 37^\circ = \frac{h}{r} \Rightarrow \frac{h}{2} = \frac{1}{2} \Rightarrow h = 1,4 \text{ m}$$

$$E_A = E_B \Rightarrow \frac{1}{2} m v_A^2 = mgh \Rightarrow \frac{1}{2} \times v_A^2 = 10 \times 1,4 \Rightarrow v_A^2 = 28 \rightarrow v_A = \sqrt{28} \text{ m/s}$$

۹ در شکل روبرو، اگر فشار هوا 10^5 Pa و چگالی جیوه $13600 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$ باشد، فشار گاز درون ظرف، چند پاسکال است؟ فشار پیمانه ای گاز را بر حسب پاسکال محاسبه کنید. ($g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}$)

$$P_A = P_B$$

$$P + \rho g h = P_0 \Rightarrow P + 13600 \times 10 \times \frac{45}{100} = 10^5$$

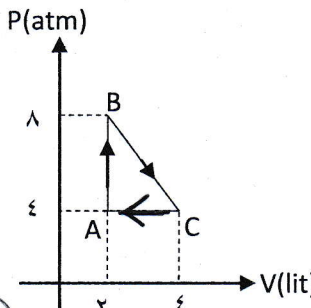
$$P = 10^5 - 450 \times 136$$

$$P = 38800 \text{ Pa}$$

$$P = P - P_0 \rightarrow P = -41200 \text{ Pa}$$

۱/۲۵

۰/۷۵	آزمایشی طراحی کنید و به کمک آن گرمای ویژه یک فلز را تعیین کنید. شرح - شکل (۰/۷۵)	۱۰
۱	یک ورقه مربع شکل با طول ضلع ۱۰۰ سانتی متر دارای ضریب انبساط خطی (طولی) $(1/k) = 2 \times 10^{-5}$ می باشد . اگر دمای ورقه را 200° افزایش دهیم . تعیین کنید : الف (طول ضلع آن) ب (تغییر مساحت ورقه) الف $l_2 = l_1 (1 + \alpha \Delta \theta)$ $l_2 = 100 (1 + 2 \times 10^{-5} \times 200) = 100 + 0.8 = 100.8 \text{ cm}$ ب $\Delta A = A_2 - A_1 = l_2^2 - l_1^2 = 100.8^2 - 100^2 = 16.32 \text{ cm}^2$ $A_2 = 10080 \text{ cm}^2$	۱۱
۱	یک قطعه یخ 500 گرمی با دمای صفر درجه را درون 400 گرم آب با دمای θ می اندازیم پس از برقراری تعادل 400 گرم یخ داخل ظرف باقی می ماند . با فرض اینکه ظرفیت گرمایی ظرف ناچیز باشد، θ را محاسبه کنید . $C_{\text{آب}} = 4.2 \text{ KJ/kg.K}$ و $L_f = 336 \text{ kJ/kg}$ (یخ) ۵۰۰ گرم یخ $\rightarrow$ ۴۰۰ گرم آب $\rightarrow$ θ $m L_f = m' C \Delta \theta \Rightarrow 100 \times 336 = 400 \times 4.2 \times \theta \Rightarrow \theta = 2.5^\circ \text{C}$	۱۲
۱	گرمای لازم برای تبدیل 5 kg یخ (-40°C) به بخار آب 100°C را حساب کنید . $C_{\text{یخ}} = 2100 \text{ J/kg}^\circ \text{C}$ و $C_{\text{آب}} = 4200 \text{ J/kg}^\circ \text{C}$ و $L_v = 2256 \times 10^3 \text{ J/kg}$ و $L_f = 334 \times 10^3 \text{ J/kg}$ $-40^\circ \text{C} \xrightarrow{m C \Delta \theta} 0^\circ \text{C} \xrightarrow{m L_f} 0^\circ \text{C} \xrightarrow{m C \Delta \theta} 100^\circ \text{C} \xrightarrow{m L_v} \text{بخار}$ $Q = 5 \times 2100 \times 40 + 5 \times 334 \times 10^3 + 5 \times 4200 \times 100 + 5 \times 2256 \times 10^3$ $Q = 42 \times 10^4 + 1128 \times 10^4 + 210 \times 10^4 + 1128 \times 10^4 = 1548 \times 10^4 \text{ J}$	۱۳
۰/۷۵	سریع ترین رشد گیاه متعلق به گیاهی موسوم به هسپروئوکا است که در مدت ۱۴ روز، $3/5$ متر رشد می کند آهنگ رشد این گیاه بر حسب میکرومتر بر ثانیه چقدر است؟ رشد $= \frac{3.5 \text{ m}}{14 \text{ روز}} = ? \quad \frac{\mu \text{m}}{\text{s}}$ $? = \frac{3.5}{14 \times 24 \times 60 \times 60} = \frac{3.5}{201600} = 1.736 \times 10^{-5} \text{ m/s}$	۱۴

	۱۵ حباب هوایی به حجم V در عمق دریاچه ای قرار دارد. اگر این حباب به سطح دریاچه برسد و شعاع آن ۲ برابر شعاع اولیه می شود. اگر دما در ته دریاچه ۲۳- درجه سلسیوس و در سطح آن ۲۷ درجه سلسیوس باشد و فشار هوا در سطح دریاچه 10^5 Pa باشد. عمق دریاچه را حساب کنید. ($\rho = 1000 \text{ kg/m}^3$ و $g = 10 \text{ m/s}^2$) $\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{P_1 \times V_1}{273} = \frac{P_2 \times 8V_1}{300} \Rightarrow P_2 = \frac{4}{3} P_1$ $P_2 = \frac{4}{3} P_1 \Rightarrow 10^5 = \frac{4}{3} (10^5 + 1000 \times 10 \times h) \Rightarrow \frac{1}{3} \times 10^5 = 10^4 h$ $P_1 = P_0 + \rho gh \Rightarrow h = \frac{10^5}{3 \times 10^4} \approx 3.33 \text{ m}$ $P_2 = P_0$	
۱/۲۵	۱۶ یک ماشین گرمایی در هر چرخه ۱۰۰ ژول گرما از منبع با دمای بالا می گیرد و ۶۰ ژول گرما به منبع با دمای پایین می دهد و بقیه آن را به کار تبدیل می کند. الف) بازده این ماشین را محاسبه کنید. ب) اگر هر چرخه ۰/۵ ثانیه طول بکشد توان خروجی ماشین چقدر است؟ $Q_H = 100 \text{ J}$ $Q_L = 40 \text{ J}$ $Q_H = Q_L + W \rightarrow W = 60 \text{ J}$ $\eta = \frac{W}{Q_H} = \frac{60}{100} \rightarrow \eta = 60\%$ ب) $P = \frac{W}{t} = \frac{60}{0.5} = 120 \text{ W}$	
۱/۲۵	۱۷ یک مول گاز چرخه ای مطابق شکل را می پیماید. ($R = 8 \text{ J/mol} \cdot \text{K}$) الف) گرمای مبادله شده در کل چرخه را محاسبه کنید. ب) دمای گاز را در حالت A محاسبه کنید. ج) کار محیط را در فرآیند BC محاسبه کنید. الف) $W = -S = \frac{4 \times 10^5 \times 2 \times 10^{-3}}{2} = -400 \text{ J}$ ب) $\Delta U = 0 \Rightarrow Q + W = 0 \Rightarrow Q = 400 \text{ J}$ ب) $P_A V_A = nRT_A \Rightarrow T_A = \frac{4 \times 10^5 \times 2 \times 10^{-3}}{1 \times 8} = 100 \text{ K}$ ج) $W_{BC} = -S = - \frac{(4+4) \times 10^5 \times 2 \times 10^{-3}}{2} = -1200 \text{ J}$	